

**Dwie arabskie mapy z XI i XII w.
zawierające nazwy z Europy Wschodniej i Centralnej**

Jan Tyszkiewicz

*Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor
w Pułtusku*

Dwie arabskie mapy z XI i XII wieku objęły swoim zasięgiem Europę Wschodnią. Mapa Maḥmūda z Kaszgaru, powstała w Bagdadzie przed 1094 r., stosunkowo dokładnie uwzględniła ludy Azji Centralnej i Zachodniej. W sektorze północno-zachodnim mapy wpisani zostali: Pieczyngowie, Kipczacy, Bułgarzy, Hazarowie, Ruś i przyległa Słowiańszczyzna (*Ṣaqāliba'*). W połowie XII wieku opracowano w Palermo „Księgę Rogera”. Było to dzieło sumujące ogólną wiedzę geograficzną o znanym wówczas świecie. Kompilacja objęła: mapy, wiedzę z tekstów pisanych i wiedzę praktyczną zebraną od kupców i agentów króla Rogera. Wykonano mapy i tekst opisowy. Wymieniono wiele miast z terenu Węgier, Czech i Niemiec. Terytorium Polski obejmowało: Pomorze od Rugi do Gdańska i niziny od Bałtyku po Karpaty. Polska miała być prowincją Niemiec, co można rozumieć jako wynik hołdu złożonego przez Bolesława Kędzierzawego cesarzowi Fryderykowi I Barbarossie w Krzyszkowie w 1157 roku. W Polsce wymieniono miasta: Kraków, Wrocław, Sieradz, Gniezno, Santok, Szczecin oraz ziemię sandomierską: *arḍ S(u)d(u)marā'*. Kraj polski miał być żyzny, posiadać winnice i sady.